

Szabadtéri MOZAIK

Meghatározták a játénapokat • Jövő héttől árusítják a jegyeket • Milyenek az ülőhelyek? • Egyre fokozódik az érdeklődés

Már csak hat hét... Hamarosan megkezdik a 300 főnyi statisztéria szervezését, már dolgoznak az óriási díszleteken és az utolsó simításokat végzik a hatalmas nézőtérén és színpadon. E nagy lendületű munkálkodással együtt kialakult a végleges program és a játéknaptár is. Eszerint a megnyitó napján, július 25-én Erkel Hunyadi László című operáját játsszák (további előadásai: július 27, 29), majd Kacsóh daljátékának: a János vitéznek a szabadtéri premierje következik július 26-án (további előadások: augusztus 12, 13, 15, 16). Az Állami Hangverszenyzenekar koncertjét július 28-án rendezik meg, a Moszkvai Sztanyiszlavszkij-ballett augusztus 1, 2, 3. napján játsszák, Koós Károly drámája, a Budai Nagy Antal elsőszerep augusztus 8-án kerül színre (megismételve augusztus 10 és 11-én), a Magyar Állami Népiegylet pedig (bizakodásunk szerint reprezentatív brüsszeli műsorával) augusztus 9-én szerepel a Szegedi Szabadtéri Játékokon.

1

A szervező munka a napokban az ország egész területére kiterjedt és végső gyakorlati stádiumába érkezett. A szervezési apparátus jegyigénylő lapokat küldött szét az ország valamennyi városába, üzemébe és intézményébe, s a jegyelosztásnál először az ezeken befutó igényeket elégítik ki. Minél előbb küldik vissza az igénylőket a lapokat, annál jobb jegyekhez juthatnak.

Jövő héten Szegeden 5 helyen kezdik meg a jegyek árusítását: a színházi szervező irodában, a színházi jegypénztárnál, az IBUSZ és a Filharmonia kirendeltségeinél és a Magyar Hírdető Irodájában. A jegypénztárak nyitvatartását úgy szabályozták, hogy naponta 12 óran át reggel 8-tól este 8-ig valamelyik pénztár mindig a közönség rendelkezésére áll. Mint ismeretes, az elővétel a jegy biztosításán túl, engedménnyel is jár.

2

Tegnap, munkatársunk megtekintette a játékok nézőterét, abból a célból, hogy megállapítsa, jól látható-e a színpad valamennyi helyéről. A hatalmas tribün tervezése és kivitelezése szinte a tökéletességig alkalmas, mert nincsenek olyan pontok a nézőtérén, amelyekről rossz volna a rálátás a színpadra. Azt a néhány helyet pedig, amelyről nem kifogástalan a rálátás, a közönség számára nem bocsátják rendelkezésére, hanem fenntartják más célokra.

A kiadott jegyek tehát minden esetben a legmegfelelőbb helyekre biztosítják a nézőknek.

3

A játékok iránti érdeklődés napjainkban mind itthon, mind külföldön egyre fokozódik. A vidékiek különösen gyakran keresik meg a rendező és szervező testu-

leteket levél útján, vagy telefonon, s jelzik előjegyzéseiket. Számos csoportos igény érkezett be már eddig is. A fokozódó érdeklődés növeli az elszállásolási gondokat. Eddig 1300 kollégiumi férőhelyet foglaltak le különböző napokra. Az IBUSZ bejelentette, hogy a játékok idején szovjet, olasz, csehszlovák, német, osztrák és egyéb nemzetiségű turistacsoportok érkeznek Szegedre vonattal és különautóbuszokkal. A külföldi magánérdeklődés még változatosabb. Világszerte közkezen forgó prospektusainkra Franciaországból, Bulgáriából, Csehszlovákiából, Japánból, Dániából, Szovjetunióból, Kínából, Lengyelországból, az Amerikai Egyesült Államokból és több délamerikai államból érkeztek levelek s így Szeged a szabadtéri játékokkal a hazai közvélemény és számos külföldi érdeklődésének homlokterébe került az idei nyárra, a játékok felújításának alkalmából.

Történelmi idők

1919
június
11

A hadműveletek súlypontja északról áthelyeződött a Duna feletti területekre. Először ugyan az volt a hadseregparancsnokság elképzelése, hogy a csehszlovák burzsoá hadsereg jelentős visszaszorítása után most már a Tiszán átkelve, a román burzsoázia intervenciói ellen kell fordulnia a Vörös Hadseregnek. A Landler-hadtest parancsnokságának azonban az a véleménye, hogy a csehszlovák imperialista haderő még nem szenvedett döntő vereséget. Előbb az északi fronton kell tehát véglegesen megszüritani a helyzetet. Végül is a hadseregparancsnokság helyet adott ennek az érvelésnek, és úgy döntött, hogy

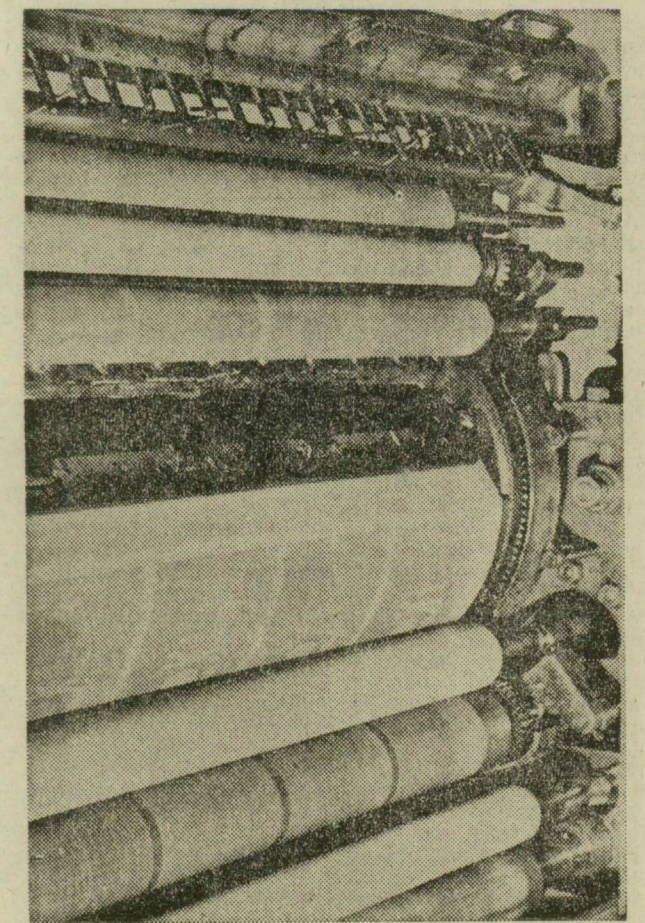
folytatja a csehszlovák burzsoázia csapatainak visszaszorítását a Dunától kiindulva, a Vág völgye irányában. A proletár állam továbbra sem feledkezik meg a gyerekekről. A nyári idő beköszöntésével megindult a gyermeküdítési akció. Természetesen elsősorban a szülőlközdő pesti proletár-családok gyermekeit küldik vidékre, főleg a Balaton mellé. A burzsoá rend régi mulasztását pótolja mai rendeltével a közoktatásügyi népbiztosság. A színészközpont egységesítésére megalakítja a Színházi Főiskolát. A kommunisták és a baloldali munkások előkészíteli az általános politikai sztrájk megindítására minden akadály ellenére tovább haladtak Szegeden. A szak-szervezetek jobboldali többségű összevetősége még mindig ellenáll.

Helyiipari vállalatunk közül a Szegedi Nyomda nem valami ideális, üzemenk megfelelő helyen működik. Oda van besorolva a Kárász utca 9. szám alá, ahová évtizedekkel ezelőtt telepítették. Itt építették fel 1949-ben a körforgógép termét. Két éve tovább terjeszkedett az üzem, betelepült a Kölcsy utcába, a volt Proféta étterembe is. Itt, az emeleti részen kezdte meg működését a kliséüzem, most a földszinten pedig az ország első vidéki offset nyomású üze-
me, amely az egyes nyomdai munkákat a legkorszerűbben végzi.

Az új üzem a korábban felszerelt kliséüzemmel együtt az eddiginél lényegesen több és szebb kivitelű, árnyaltabb, sok színnyomású illusztrált plakát, színes címke és könyvillusztráció készítését teszi lehetővé. Az üzemszer felszerelésében, a gépeken dolgozó munkások átképzésében a budapesti Kossuth Nyomda segített a szegedieknek. A nagy nyomógépet is a Kossuth Nyomdától kapta a szegedi üzem. Már készülnek az új üzemszer első termékei. A Szegedi Szabadtéri Játékokat és a Szegedi Ipari Vásárt népszerűsítő nagy, több színnyomású plakátok. Utána a Szalámigyárnak mintegy félmillió színes címkét gyártanak majd.

A képen a gép legnehezebb része, a nyomóhengerek gúlaja látható.

Szegeden működik az ország első vidéki offset-üzeme

Néhány gondolat a nemzeti egységről

KÉRDEZTEM őket, munkásokat, parasztokat és értelmiségieket arról, hogy mi a véleményük a nemzeti egységről, a népi egységről. A válaszok érthetően különbözőek voltak és tartalmuk sem volt egyértelműen azonos. A közvetlen beszélgetésben azonban egy dolog többé-kevésbé egyezett: a nemzeti egység fája a magyar életben, történelmünk során még soha nem volt olyan viruló, egészségesen kibomló, mint most. Okát ennek az eszmészerében ki így, ki úgy magyarázta és nagyon talpraesetten idézték múltunk nagy és dicső dátumait is, amikor, s amiért nemzeti egység volt.

Csak emlékeztetőül idézem például 1848-at és 1919-et. Negyvennyolcban Kossuth eszméjével, Petőfi lángoló verseivel, „pirosló arccal és pirosló zászlókkal” is a független Magyarországot, önálló államiságért lelkesült, harcolt és áldozott a nép. Egység volt, mert a nemzetet fenntartó osztályok érdekeltek voltak, haladást kívántak, 1919-ben, idén négy évtizede — amint Juhász Gyula írta — „piros pecséttel nyíltak a titok” és győzött a szocialista forradalom. Ekkor a nemzetfenntartók, a munkások és a parasztok urai lettek a hazának. Népi egység volt ekkor, mert a meghatározó, döntő többség egyet akart, mert a célkitűzés jó és üdvös volt a többségnek. Erről a bontakozó új világról magával ragadón írt Móricz és Móra is. Azután sok lapszerkesztő, mint például a ma is élők és Budapestben lakó, sokáig szegedi Úr György. Még egyet múltunk örökkön ragyogó fejezetéből: 1848 és 1919 célkitűzése — bár a viszonyoknak megfelelően és következtésként más és más eszközökkel — egybeesett az általános haladással.

SELJUTUNK a mához és mostani nemzeti, népi egységünkhöz. Ez az egység szintén „nem az égből hullott”, hanem egyenesen abból következik, hogy az MSZMP és a forradalmi munkás-paraszti kormány célkitűzése, politikája a nemzetet fenntartó és hatalmon lévő osztályok, azután valamennyi dolgozó rétegek céljait, vágyait fejezik ki. Ez áll a jövőre is és tántoríthatatlan a szándék: a szocializmus építése eredményeinek együtt kell járnia az életkörülmények javulásával. Mert ezért van, ezért kell lennie a szocializmusnak. A rosszat, — amely a személyi kultusz, a dogmatizmus és a revisionizmus idején árnyat vetett nagy eredményeinkre, s éppen a hibás politika következtében zilálta a nemzeti egységet — szintén nem akarjuk vissza.

A hazafias erők, akik frázisok helyett ténylegesen tenni akarnak országukért és népükért — bár világnemzeti különbségek egyes tagjai között lehetnek és vannak is — egy sorban menetnek. Mert sokat szenvedett hazánknak és népének további javát, még több örömet, kevesebb gondját akarják. Meg nemzetünk és a világ békéjét, amely kell az alkotóshoz, a gyermekek nyugodt álmához, a szerelmek meghiúsításához — az egész élethez. Céljainkkal, vágyainkkal nem vagyunk magunkra hagyottak és erőt, magabiztosságot ad, hogy helyünk ott a szocialista világrendszer nagy és soknemzetiségű családjának asztalánál. Patriotizmusunk cselekvő kifejezését csak termékenyíti az internacionalizmus és viszont. Szükségtelen itt a példa, a magyarázat, hiszen olyan nyilvánvaló, életünkben mérhető ennek igazsága is. Akiben szikrája lobban a tárgyilagosságnak, hozzá sem kezd a cáfolathoz. S jó tudni, hogy nemzeti haladásunk egybeesik az általános emberi haladással.

A NEMZETI EGYSÉGNEK nálunk is hagyományai vannak és a fentiekben erre említettem 1848 és 1919 példáját. Már nem Kossuth útján járunk, mert azt becsülettel megtettük, s túljutva rajta, 1919 céljait valósítjuk meg és fejlesztjük tovább. Sok munkával, eredménnyel, ügyvel és bajjal épül a szocializmus. A népfront egyik kifejezője a nemzeti egységnek és cselekvő népfront-aktivistaként megtaláljuk ott a munkást, a parasztot, az értelmiségit és a társadalom minden rétegének képviselőit. A legfőbb azonban ebben az egységben talán az az igénylés, amelyet munkájukkal mondanak ki az emberek és azzal a sok-sok észrevétellel, meg kritikával is, amelyekkel az életet akarják szépíteni, a rendszert erősíteni.

A népfront nem egy a sok tömegszervezet közül, hanem az a széles, demokratikus, társadalmi, politikai tömegmozgalom, amely egyéni tagság nélkül működik. Mint a népi, nemzeti egység kifejezője, módot ad — módot kell adnia mindenütt —, hogy a hazafias gondolkodású, de szervezeteken kívülálló is javaslatot, véleményt mondjanak. Szegeden sok szép példa lehet erre felhozni és a népfront különböző bizottságai sereg életrevaló kezdeményezést tettek. A Szép Szegedért mozgalom, a műemlékek védelme, a társadalmi munkák innen indultak ki, Segítik a szabadtéri játékok előkészítését, a mezőgazdaság előrehaladását stb. A járási népfrontbizottság szintén sok szép munkát végzett.

MINDEZEKNEK ellenére a népfrontmunka és működés még pezs-gőbb módszereinek, a nemzeti egység kifejezése széles skálájának hogyanjait most keresik. A dolog bizony nem egyszerű,

azonban az mindenesetre biztató tény, hogy a népfrentbizottság megszabadult a formalizmus köntösétől és így a népfrent «érezhető, tapintható», ha nem is úgy, ahogyan szeretnénk. Helyeselhető, ha a városban és a faluban felkérjük a tisztességes, becsületes volt kisgazdapárti, vagy a volt szociáldemokrata párti vezetőket, hogy működjenek közre a népfrentmunkában. Előfordulhat, hogy ezek az emberek a politika részletkérdéseiben más véleményen vannak. Nos, annyi baj legyen. A fő, hogy őszintén elfogadják és segítsék az alapvető kérdéseket: a szocializmus építését, a béke védelmét, az életszínvonal további emelését. Egy-két helyen még bizalmatlanok az ilyen, volt «más pártbeli» tisztességes emberekkel szemben. Pedig erre semmi ok és ha bevonjuk őket a munkába, általuk is erősödik a népfrent tömegbefolyása.

A politikai »szemellenzösség« némely embereknél akaratlanul is károkat okoz. Bizony mérgesíti az embert, ha olyasmiról hall: X értelmiségről Y azt mondja, hogy karrierista, karrierizmusból csinál mindent. Ebből a hamis megállapításból az is következtethet, hogy aki becsületesen dolgozik, eleve karrierista. Nos, X értelmiségi nagyon szerényen mindent társadalmi munkában végez a népfrentban már több éve. Munkahelyén most is az, ami volt, nem »ugrott ki«. Néhány ember miért sustorog hát róla?! Káros és tisztességtelen dolog ez.

NEVEZTESEGES, azonban megengedhetetlen, amit az egyik faluban hallottunk egy-két vezetőtől egy egyéni gazdáról, aki a népfrentnak jó javaslatot tett: »A, az megbízhatatlan, mert templomba jár.« A vallási, idealista ideológiával szemben mi a marxista ideológiát hirdetjük. Ennek nem mond el: attól még lehet valaki — éppen az országot és népet segítő cselekedetei alapján — nagyon jó hazafi és becsületes ember, ha elmegy a templomba. Vagy itt az úgynevezett »kulák-kérdés«. A tsz-ekben ezt okosan döntötték el a tagok. Ha »olyannak« találták a volt kulákot, vagy családját, hát felvették a tsz-be tagnak. Ilyenféle és nagyon gondos egyéni elbírálással szükséges disztingválni a népfrent-mozgalomban is. Félreértés ne történjen, nem arról van szó, hogy teret engedjünk az ellenségnek a népfrentban, vagy másutt, hiszen éppen a kegyetlen ellenforradalom napjai adták a leckét arra, hogy résen kell lenni. Am szükséges — mint már írtuk — az egyéni elbírálás. Az emberekbe, igaz nem lehet belelátni, de tetteik árulkodnak róluk az ellenforradalom előtt, alatt s után is.

Szegeden néhány népfrent-aktivista, közöttük kommunista is arról panaszkodott, vannak olyan kommunisták a népfrentban, akik nem tartják elég komolynak azt a megbízatásukat, hogy a népfrentban segítsék a munkát. Szóvá teszem ezt nyilvánosan is, mert olyan baj, ami károsan hathat. Mindenesetre a népfrentmunka komoly és nem kisebb a célja, mint a nemzeti egység további szilárdítása, éppen a munkásosztály és kommunista pártja vezette szocialista építés érdekében. Teendő jócskán akad. Itt van például az a feladat, hogy a népfrent az eddigieknél jobban segítse összekapcsolni a tömegszervezeteket, a társadalmi és kulturális szervezeteket — a népfrent-munka hatékonyabb segítésére.

Szükséges azt is megállapítani, hogy a népfrent nemcsak munkás, vagy nemcsak paraszti és nemcsak értelmiségi szervezet, hanem a magyar nép egyetemes mozgalma. Kommunistáké és pártönkivülieké. Tehát a népfrentban minden olyan ember hasznosan tevékenykedhet, aki segíteni akarja a szocializmus építését és a béke védelmét. A népfrentban, mint életünk minden területén a munkásosztály kommunista pártja a vezető szerep. Szóval a vezető szerep a népfrentban sem uralkodást fejez ki, hanem a nép, a haza alázatos szolgálatát.»

A NÉPFRENTNAK nincs szüksége külön általános politikai programra. Politikai programja — a párt és a kormány programja, amely a nép törekvéseit fejezi ki. Nagyon jól tudjuk, hogy vannak olyan emberek, akik nem tartanak a munkásosztályal és politikájával. A nemzeti egység azonban — nem csupán a népfrent kereteit érttem alatta, hanem elsők között az emberek lelkiismeretes munkáját —, igen erős. Ki az, akit ne érdekelne a szocializmus építéséből, a nép munkájából fakadó további életszínvonal-javítás, a tartós béke biztosítása és védelme, szeretett hazánk további erősítése? Ki az, aki nem adja ehhez a nemes törekvésekhez tisztességes munkáját, javaslatát, vagy éppen jószándékú kritikái megjegyzéseit?! A kérdésre maga az élet ad választ és nem szorul ez sem bizonyításra.

Meggyőződésem, hogy minden hazafias érzelmű, tisztességes dolgozó ember — munkás, paraszt, értelmiségi — a szép célokért még szorosabban zörja sorait. Hisszen legkövetlenebbül érdekeltek ebben, s tetszésükre szolgál a párt helyes politikája.

Morvay Sándor